

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/15/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7112216188
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Šalata
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7112216188.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcu Profidebt Slovakia, s.r.o., Bratislava, Mliekarenská 10, IČO: 35 925 922, proti žalovanému O. A., C., C. T. XX, o zaplatenie 437,02 € istiny s prísl., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného OZ právna pomoc spotrebiteľom, Košice, Sofijská 13, IČO: 42 247 268, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu 13C/42/2013-94 z 30.10.2013 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

M e n í uznesenie vo výroku o trovách konania tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia 78,70 € nepriznáva.

Žalobcovi a žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva a vedľajší účastník nemá právo na ich náhradu.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) konanie zastavil, vo vzťahu žalobcu a žalovaného účastníkom náhradu trov konania nepriznal, vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov právneho zast. 78,70 € a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť ju jeho zástupcovi JUDr. Ladislavovi Miklušovi, advokátovi, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia a žalobcovi vrátil súdny poplatok 19,37 € prostredníctvom Daňového úradu Bratislava, v lehote 30 dní od doručenia právoplatného uznesenia príslušnému daňovému úradu.

Žalobca podal v zákonnej lehote proti výroku III uznesenia o povinnosti nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania odvolanie.

Súd v odôvodnení uznesenia, o. i., citujúc znenie § 146 ods.2, § 149 ods.1 a § 151 ods.1 O. s. p., uviedol, že vychádzajúc zo zásady procesného zavinenia zastavenia konania - keďže dôvodom zastavenia konania bol procesný úkon žalobcu - je tento podľa prvej vety § 146 ods.2 O. s. p. povinný nahradiť žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi, ktorému vznikli trovy konania titulom trov právneho zast., ktoré jeho zástupca elektronickým podaním so zaručeným elektronickým podaním z 19.5.2013 vyčíslil na 78,70 €, že preskúmal predložené vyúčtovanie a dospel k záveru, že je v súlade s vyhl.č.655/04 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len vyhl.). Keďže v danom prípade pri začatí poskytovania právnej služby hodnota pohľadávky bola 437,02 €, základná sadzba tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby z tarifnej hodnoty 437,02 € je 31,54 €, že trovy právneho zast. vedľajšieho účastníka jeho zástupca vyčíslil v sume 78,70 €, pričom tieto pozostávajú z odmeny za 2 úkony právnej služby po 31,54 € a to: 1. za prevzatie a prípravu zast. [§ 14 ods.1 písm. a) vyhl.], 2. písomné podanie vo veci samej z 19.5.2013, doručené 20.5.2013 - vyjadrenie k žalobe a vznesenie námietky premlčania [§ 14 ods.1 písm. b) vyhl.] a z náhrady režijného paušálu 2 x 7,81 € (za úkony právnej služby poskytnuté v r.2013). Dospel k záveru, že tieto trovy zástupcu vedľajšieho účastníka boli účelne vynaložené, pretože v súvislosti s jeho podaním, kde namietal premlčanie nároku žalobcu, žalobca po doručení tohto vyjadrenia zo strany vedľajšieho účastníka zobral späť svoju žalobu v celom rozsahu.

Žalobca v odvolaní uviedol: 1. Priznanie nároku na náhradu trov právneho zast. vedľajšiemu účastníkovi v tomto konaní je v rozpore s procesnou úpravou vedľajšieho účastníctva a úpravou náhrady trov konania. Náhrada trov v sporovom konaní sa spravuje primárne zásadou úspechu, popri ktorej zák. pripúšťa niektoré výnimky (§ 142 ods.2 a 3, § 144 a § 146 ods.2 O. s. p.). Z hľadiska výsledku konania (ktorý je rozhodujúci pre aplikáciu § 142 ods.1 O. s. p.) vedľajší účastník nemá vo vzťahu k úspechu, či neúspechu v tomto konaní žiadny vzťah (z právneho predpisu nevyplýva žiadny spôsob usporiadania vzťahov medzi nim a vedľajším účastníkom) a teda z rozhodnutia o veci samej mu neplynie žiadne právo či nárok, ani nie je a nebol spoločne so žalovaným povinným na plnenie. § 93 ods.4 prvá veta O. s. p. neznamená vytvorenie „ďalšieho plnohodnotného“ účastníka v konaní, ale predstavuje len právny rámec postavenia vedľajšieho účastníka z hľadiska dôvodu, pre ktorý tento do konania vstupuje. To je účel priznania procesných práv vedľajšiemu účastníkovi. Tvrdil, že nie je preto možné aplikovať zásadu úspechu v tomto konaní pri rozhodovaní o náhrade trov konania na vedľajšieho účastníka, lebo ten vo veci samej úspech alebo neúspech v tomto konaní nemal. Jeho postavenie sa rozhodnutím vo veci samej logicky nezmenilo (rovnako tak v prípade vyhovenia žalobe by nebol povinný na plnenie spoločne so žalobcom) a preto aplikácia § 142 ods.1 O. s. p. je v tomto prípade vylúčená. Úspech vedľajšieho účastníka nie je automaticky daný úspechom toho účastníka, popri ktorom má v konaní vystupovať. 2 Uplatnenie nároku na náhradu trov konania vedľajším účastníkom je v tomto prípade aj v rozpore s dobrými mravmi, predstavuje výsledok účelovosti jeho postupu a zneužívanie § 93 ods.2-4 O. s. p. evidentne motivovaného snahou o dosiahnutie prospechu titulom uplatnenia náhrady trov konania. V prípade právnickej osoby, ktorej deklarovaný predmet činnosti je ochrana práv spotrebiteľov sa javí ako dôvodné predpokladať, že na realizáciu takejto činnosti bude dostatočne odborne a personálne vybavená (v opačnom prípade je sporné, ako svoju činnosť v záujme ochrany práv spotrebiteľov reálne vykonáva) a nebude sa dávať zastupovať advokátom. Pritom z názvu vedľajšieho účastníka vyplýva, že právna pomoc by mala byť poskytovaná priamo občianskym združením. Namiesto toho sa dané združenie dalo zastúpiť advokátom, čo domnienku o účelovosti jeho účasti (nielen) v tomto konaní popri paušálnych tvrdeniach o ochrane práv spotrebiteľa opodstatňuje. Namietal preto, že náklady na zast. vedľajšieho účastníka (vystupujúceho ako združenie na ochranu spotrebiteľa) advokátom v žiadnom smere nepredstavujú účelne vynaložené trovy (lebo podľa zák. sa priznáva len ich náhrada! viď. § 142 ods.1 O. s. p.) a pre priznanie nároku na ich náhradu nie je žiadny právny dôvod ani z tohto hľadiska. Zároveň tvrdil, že priznanie nároku na náhradu trov právneho zast. postupu občianskeho združenia je aj v rozpore s § 1 O. s. p. a § 3 ods.1 O. z. 3. Ďalej poukázal na to, že v prejednávanej veci trovy vynaložené vedľajším účastníkom, pozostávajúce z trov právneho zast. nie sú v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania, preto ich nemožno považovať za účelne vynaložené. Ďalej dal do pozornosti, že Krajský súd Košice v konaní 5Co/142/2013-90 uznesením z 22.8.2013 (citoval z jeho odôvodnenia) trovy konania vedľajšiemu účastníkovi nepriznal. Napokon uviedol, že odvolanie preto podáva z dôvodu podľa § 205 ods.2 písm. f) O. s. p. a navrhol, aby odvolací súd svojím rozhodnutím zmenil výrok III v uznesení tak, že náhradu trov právneho zast. vedľajšiemu účastníkovi neprizná.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že má principiálne právo na náhradu trov konania a v tomto smere poukázal na najnovšie komentáre k Občianskemu súdnemu poriadku: Števcik/Ficová a kol. Občiansky súdny poriadok, Komentár - 1. diel, 2. vydanie, Praha: C. H. Beck, 2012, str.331, príp. Drápal/Bureš a kol. Občiansky súdny poriadok I, Veľké komentáre, 1. vydání: C. H. Beck, 2009, str. 607. Citujúc z odôvodnenia na str.8 uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len SR) uviedol ďalej, že O. s. p. vo svojich ust. nevyklučuje, aby účastník (ktorýkoľvek) sa dal zastúpiť advokátom, že úspech v súdnom konaní je spojený so schopnosťou procesnoprávneho uplatnenia hmotného práva, že náklady s tým spojené sú v zásade účelné, že je účelné a v súlade so zásadami ochrany spotrebiteľa, aby spotrebiteľské združenia vstupovali do konaní, kde na strane žalovaného vystupuje spotrebiteľ a napomáhali uplatneniu jeho práv aj prostredníctvom kvalifikovaných advokátskych služieb, zvlášť ak na druhej strane je skúsený dodávateľ a ten sa dá v každej veci zastúpiť silnou advokátskou kanceláriou, že už len v rámci princípu rovnosti zbraní nie je spravodlivé vyžadovať, aby proti žalobcovi, ktorý inicioval tisíce konaní v celej SR a je zastúpený silnou advokátskou kanceláriou, ktorá ho zastupuje v každom konaní, vystupovali iba laici združení v občianskom združení bez právneho zastúpenia, že aj vzhľadom na početnosť sporov, ktoré inicioval žalobca, bolo nutné na riadne chránenie práv čo najväčšieho počtu spotrebiteľov použiť aj profesionálnu zručnosť, teda právnu pomoc advokáta, že jeho zast. sa javí byť vysoko efektívne, že žalobca si uvedomuje riziko náhrady trov konania a berie späť svoje nedôvodné žaloby, že práve vďaka jeho kvalifikovanému zastúpeniu prostredníctvom advokáta tu pre žalobcu existuje táto hrozba trov konania a jeho ďalšieho navýšenia, že ak by žalobcovi nehrozila náhrada trov konania, čakal by, ako sa to stalo už v niekoľkých prípadoch, kde vstúpil do konania

neskôr, že nakoniec ešte pred meritórnym rozhodnutím súdu, žalobcovi spotrebiteľ žalované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky zaplatí, že je v súlade so záujmom na zvýšení ochrany spotrebiteľa, aby nedôvodné podané žaloby proti spotrebiteľom boli vzaté čo najskôr späť a tento cieľ sa dosahuje jedine kvôli jeho právnomu zast. a hrozbe navýšenie týchto trov konania. Tvrdil ďalej, že jeho trovy boli jednoznačne účelne vynaložené a citoval časť z odst. 12 odôvodnenia nálezu I. ÚS 2862/07 z 5. 11. 2008 (N 189/51 SbNU 307) a časť odôvodnenia nálezu IV. ÚS 2513/09 z 2. 2. 2010 (N 17/56 SbNU 169), že ako vyplýva z uvedeného rozhodnutia, pojem účelne vynaložené náklady je nutné chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, pred nadbytočnými či nadmernými nákladmi. 1. Tvrdil, že v tomto prípade išlo o trovy právneho zast., ktoré bezprostredne súviseli s konaním, právny úkon vyjadrenie k žalobnému návrhu nepochybne takýmto úkonom je, 2. Vyjadrenie k žalobnému návrhu bolo vykonané s náležitou starostlivosťou a relevanciou, jeho zástupca ho podal až po tom, čo sa dôkladne oboznámil s jeho obsahom a obsahom jeho príloh, 3. Svoje právne a skutkové posúdenie prípadu vykonal pri prvom úkone, ktorý mu patril, a v dôsledku ktorého berie žalobca svoju žalobu späť, preto nie je tento úkon ani nadbytočným, 4. Jeho vyjadrenie bolo spôsobilé pozitívne ovplyvniť rozhodnutie súdu v prospech spotrebiteľa, súd nemôže sám vzniesť námietku premlčania, 5. Tento úkon nebol ani nadmerný, uplatnená hodnota trov konania je vypočítaná v súlade s vyhl., 6. Z týchto podstatných dôvodov treba považovať trovy právneho zast. za nanajvýš účelné aj s prihliadnutím na charakter sporového procesu, v ktorom vznikli a ktorý sa vyznačuje prvkami kontradiktórnosti, bol mu daný priestor, aby sa k veci vyjadril, chránil práva spotrebiteľa, čo aj pri prvom úkone, ktorý mu patrí, urobil, 7. Pred každým vyjadrením sa k žalobnému návrhu sa musí oboznámiť so žalobou, jej podstatou, s vyjadrením žalovaného, musí uskutočniť skutkový právny rozbor a až potom pristúpi k vyjadreniu sa, že hoci sa môžu zdať jeho vyjadrenia obdobné, čo je zapríčinené obdobnými žalobami žalobcu, za každé vyjadrenie sa nesie jeho zástupca plnú zodpovednosť za spôsobenú škodu, stavovskú zodpovednosť a p., preto ak nesie jeho zástupca plnú (nie zníženú) zodpovednosť za svoje právne služby, zodpovedá tejto plnej zodpovednosti aj nárok na plnú náhradu trov právneho zast. Poukázal na to, že účelnosť úkonov právnej služby je možné posudzovať iba cez objektívne kritéria, teda, či v konečnom dôsledku úkon právnej služby bol spôsobilý pozitívne v prospech účastníka ovplyvniť rozhodnutie súdu, že takáto náhrada by mohla byť nepriznaná len v prípade, ak by niektoré úkony právnej pomoci spočívajúcej v zastúpení advokátom boli zbytočné, napr. námietka premlčania po späťvzatí žaloby, resp. neúčelné 2 x zopakované vyjadrenie, ale táto náhrada nemôže byť nepriznaná len na základe toho, že združenie spotrebiteľov sa dalo v konaní pred súdmi zastúpiť advokátom, v opačnom prípade by vo veciach, ktoré sa prelínajú s predmetom činnosti účastníka nebolo zabezpečené ústavné právo každého na právnu pomoc, pretože potom by sa účastník konania odmietol dať zastúpiť advokátom z dôvodu, že jeho náklady aj keď bude úspešný, nebudú nahradené, hoci mu právne zast. v každom konaní Ústava SR umožňuje a garantuje, v konečnom dôsledku by mu takýto postup súdov v tom bránil, že ak by jeho trovy neboli účelné vynaložené, potom sú neúčelné vynaložené aj trovy právneho zast. všetkých bánk, poisťovní, vymáhateľských spoločností, prepravných spoločností, mobilných operátorov, dodávateľov energií a iných žalobcov, pre ktorých je charakteristické, že sa dajú zastúpiť advokátom, čo je v rozpore s dennodennou realitou nielen na tomto súde, ale na všetkých súdoch v SR. Zdôraznil, že čl.47 ods.2 Ústavy SR zaručuje každému právo na právnu pomoc v konaní (akomkoľvek náročnom, menej náročnom) pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zák., že je nepochybne, že je riadnym účastníkom, v súlade s cit. čl. Ústavy SR aj O. s. p. má právo vždy si zvoliť na zast. advokáta od začiatku konania, nie iba podľa náročnosti prípadu, že z ničoho nevyplýva, že sa nemôže dať v konaní zastúpiť advokátom, že ak zák. garantuje právo na zast. účastníka v súdnom konaní, pochybnosť o účelnosti vynaloženia takýchto trov konania je v rozpore so zákonnou garanciou práva na zastupovanie, jeho právo vstupovať do spotrebiteľských sporov je dané čl.169 Zmluvy o fungovaní EÚ, ktorým sa ukladá zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľov, ako aj podporovať ich právo na informácie a na vytváranie združení na ochranu záujmov spotrebiteľov, že právo na jeho právne zast. - spotrebiteľského združenia - právnickej osoby advokátom, deklaruje aj rozsudok Súdného dvora (druhá komora) z 22.12.2010 vo veci C279/2009, v ktorom sa konštatuje, že zásada účinnej súdnej ochrany ako je stanovená v čl.47 Charty základných práv EÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby a, že z toho vyplýva, že aj právnické osoby musia mať možnosť poradiť sa, obhajovať a nechať sa zastupovať. S poukazom na uvedené navrhol napadnutý výrok uznesenia potvrdiť a žalobcovi uložiť povinnosť zaplatiť mu trovy odvolacieho konania 23,58 € na účet jeho zástupcu (Hodnota 1 úkonu odvolacieho konania 15,77 € + 7,81 € režijný paušál).

Uznesenie, okrem výroku o povinnosti žalobcu zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na trovách konania 78,70 €, nebolo odvolaním napadnuté, nadobudlo právoplatnosť (§ 206 ods.1,3 O. s. p.), preto nebolo v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmané.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods.2 O. s. p. - v ostatných prípadoch, t.j. neuvedených v § 214 ods.1, možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1,3 O. s. p. a zistil, že čo sa týka výroku o trovách vedľajšieho účastníka neboli splnené podmienky na potvrdenie (§ 219) uznesenia, ani na jeho zrušenie (§ 221 ods.1), preto ho podľa § 220 O. s. p. zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi sa náhrada trov právneho zast. 78,70 nepriznáva.

V prejednávanej veci trovy vynaložené vedľajším účastníkom nemožno považovať za účelne vynaložené. Je potrebné poukázať na skutočnosť, že vedľajší účastník - vzhľadom na svoj cieľ - bol vytvorený na ochranu spotrebiteľa a, že samotný vedľajší účastník je spôsobilý a schopný chrániť záujmy spotrebiteľa. Vedľajší účastník má právo zvoliť si pri účasti v konaní zástupcu, avšak takto vynaložené trovy nemožno považovať za účelné bránenie práva samotného účastníka v konaní. Právo na právnu pomoc sa priznáva každému, tak fyzickej, ako aj právnickej osobe, ak vystupuje v spore ako žalovaná strana a hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v Čl.47 ods.2 Ústavy SR majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc, že súčasťou základného práva na právnu pomoc je aj právo na úhradu účelne vynaložených trov konania a v tejto súvislosti má vedľajší účastník rovnaké možnosti ako ktorýkoľvek iný účastník v konaní v súvislosti so svojim zastúpením v rámci zák. upravených možností, t. j. nie je vopred vylúčený z možnosti zvoliť si na svoje zast. advokáta, avšak tým, že sa mu neprizná náhrada trov konania - trov právneho zast., pretože sa nepovažujú za účelne vynaložené (nález II.ÚS78/03 z 9.9.2004 Ústavného súdu SR), nie je porušené jeho základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa Čl.47 ods.2 a 3 Ústavy SR. V prejednávanej veci nemožno urobiť záver, že zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu. Znenie § 137 O. s. p. (účinné od 1.1.2012) síce medzi trovy konania zahŕňa i náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, avšak ide o náhradu výdavkov právnickej osoby, nie o odmenu za zast., ak je zástupcom advokát tejto právnickej osoby. Napokon treba dodať, že paušálny vstup vedľajšieho účastníka do všetkých konaní, bez zreteľa na stav konkrétneho súdneho konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť jeho úkonov, nemožno považovať za dôkaz o jeho vôli naplniť cieľ svojej činnosti. S prihliadnutím na cieľ vedľajšieho účastníka, ktorým je ochrana a presadzovanie oprávnených záujmov spotrebiteľa, a na konkrétne okolnosti prípadu a to najmä skutočnosť, že vstúpil do konania ako profesná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu, a splnomocnil na svoje zast. advokáta, hoci zo samotnej jeho podstaty vyplýva, že musí byť schopný pomáhať tomu účastníkovi konania, na strane ktorého vstupuje do konania, nemožno - ako už bolo uvedené - považovať jeho trovy za účelne vynaložené a tiež nemožno opomenúť skutočnosť známu odvolaciemu súdu z iných vecí, že aj iné subjekty s rovnakým predmetom činnosti (cieľom) ako vedľajší účastník, vstupujú do toho istého konania na strane žalovaného ako vedľajší účastník a na svoje zast. splnomocňujú advokáta, čo nutne vedie k úvahe, že primárnou pohnútkou pre vstup do konania nie je ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa.

Podľa § 224 ods.1 O. s. p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Podľa § 142 ods.1 O. s. p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 151 ods.1 prvá veta O. s. p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Vedľajší účastník nemal v odvolacom konaní úspech, preto nemá právo na náhradu jeho trov, žalovanému žiadne trovy nevznikli a žalobcovi náhrada trov odvolacieho konania nebola podľa § 150 ods.1 O. s. p. priznaná so zreteľom na dôvody hodné osobitného zreteľa, spočívajúce v povahe uplatneného nároku.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.